

**Bruxelles, 13 iunie 2025
(OR. en)**

10274/25

**Dosar interinstituțional:
2025/0163 (NLE)**

**AELE 52
CH 18
MI 395
ESPACE 47**

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	13 iunie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 308 final
Subiect:	Propunere de DECIZIE A CONSILIULUI privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a unui pachet amplu de acorduri în vederea consolidării, a aprofundării și a extinderii relațiilor bilaterale cu Confederația Elvețiană și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 308 final.

Anexă: COM(2025) 308 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 13.6.2025
COM(2025) 308 final

2025/0163 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a unui pachet amplu de acorduri în vederea consolidării, a aprofundării și a extinderii relațiilor bilaterale cu Confederația Elvețiană și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană (denumită în continuare „Elveția”) au legături economice, istorice, culturale, sociale și politice strânse. Uniunea este cel mai mare partener comercial al Elveției, iar Elveția este al patrulea partener comercial al Uniunii ca mărime. Peste 1,5 milioane de cetățeni ai Uniunii locuiesc în Elveția și puțin sub 450 000 de cetățeni elvețieni locuiesc în Uniune. În fiecare zi, câteva sute de mii de lucrători frontalieri traversează frontiera UE-Elveția în ambele direcții.

Uniunea și Elveția sunt legate între ele prin mai multe acorduri bilaterale. Prin acordurile privind libera circulație a persoanelor, transportul terestru, transportul aerian, schimburile comerciale cu produse agricole și recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității, Elveția participă la piața internă a Uniunii¹. Prin Acordul între Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană cu privire la asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, respectarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen, Elveția este și o țară asociată spațiului Schengen. În timpul pandemiei de COVID-19, cooperarea dintre Uniune și Elveția cu privire la amenințările transfrontaliere la adresa sănătății s-a intensificat. În mod tradițional, Elveția a fost, de asemenea, un partener puternic în domeniul cercetării și inovării. Aceasta a colaborat cu Uniunea la numeroase programe de finanțare ale Uniunii axate în special pe cercetare, inovare și educație.

În ciuda faptului că relația dintre UE și Elveția este una strânsă, au existat și o serie de probleme structurale de lungă durată cu care acestea s-au confruntat de-a lungul timpului. Pentru a rezolva aceste probleme, între 2014 și 2021, Uniunea și Elveția au purtat negocieri cu privire la un acord-cadru instituțional. Acordul-cadru instituțional ar fi oferit, de asemenea, cadrul de guvernare pentru încheierea unor acorduri suplimentare în domenii legate de piața internă la care participă Elveția, inclusiv acorduri pentru care Consiliul a autorizat negocierile, în special cel privind siguranța alimentară (2003 și 2008) și cel privind energia electrică (2006). În plus, acordul-cadru ar fi oferit cadrul de guvernare pentru Acordul privind sănătatea, pentru care Consiliul a autorizat deschiderea negocierilor în 2008.

Negociatorii au ajuns la un acord la nivel tehnic cu privire la textul unui proiect de acord-cadru instituțional în noiembrie 2018. Ca reacție la refuzul Consiliului Federal de a aproba textul proiectului, negocierile privind celelalte acorduri au fost suspendate, întrucât atât Consiliul, în concluziile sale din 19 februarie 2019, cât și Parlamentul European, în recomandarea sa din 26 martie 2019, au condiționat încheierea unor noi acorduri de acces pe piața internă sau acordarea unor condiții îmbunătățite în temeiul acordurilor existente de încheierea acordului-cadru instituțional. La 26 mai 2021, în pofida unor noi încercări de a găsi o soluție, Consiliul Federal Elvețian a decis să pună capăt în mod unilateral negocierilor privind acordul-cadru instituțional. Decizia unilaterală a Elveției a întrerupt temporar cooperarea bilaterală în domeniile cercetării, inovării și educației.

¹ Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători, Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian, Acordul dintre Comunitatea Europeană, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor, Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității, Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole, toate semnate la 21 iunie 1999 (JO L 114, 30.4.2002, p. 1).

În urma impasului negocierilor privind acordul-cadru instituțional, Comisia Europeană și Elveția au inițiat discuții preliminare în martie 2022 pentru a discuta despre viitorul relațiilor UE-Elveția. Aceste discuții au condus la elaborarea unui document de înțelegere comună, în care s-a consemnat acordul politic al ambelor părți cu privire la calea de urmat pentru o viitoare negociere și s-au identificat componentele și parametrii unui amplu pachet de negociere, precum și obiectivele vizate, agreeate în urma unor concesi reciproc și soluțiile privind principalele chestiuni instituționale și sectoriale.

Documentul de înțelegere comună a fost aprobat de Consiliul Federal Elvețian și de Comisia Europeană în noiembrie 2023. Ambele părți s-au angajat să îl utilizeze ca bază pentru mandatele lor de negociere și și-au manifestat aspirația de a încheia negocierile în cursul anului 2024.

În consecință, la 20 decembrie 2023, Comisia a adoptat o recomandare de decizie a Consiliului de autorizare a negocierilor privind pachetul amplu de măsuri identificate și definite în cursul discuțiilor preliminare². Obiectivul general al acestor negocieri a fost modernizarea și consolidarea relațiilor bilaterale dintre Uniune și Elveția, asigurarea unei concurențe loiale între întreprinderile din Uniune și cele elvețiene care își desfășoară activitatea în cadrul pieței interne și protejarea drepturilor cetățenilor Uniunii în Elveția, inclusiv prevenirea discriminării între cetățenii din diferite state membre. Acest lucru ar permite cetățenilor, întreprinderilor și cercetătorilor ambelor părți să beneficieze pe deplin de proximitatea geografică, de valorile comune și de legăturile economice dintre Uniune și Elveția. În paralel, Consiliul Federal a întreprins lucrările pregătitoare corespunzătoare pentru partea elvețiană. În urma finalizării proceselor relevante din Elveția, Consiliul a adoptat, la 12 martie 2024, o decizie prin care Comisia era autorizată să lanseze negocieri cu privire la pachetul amplu de măsuri, precum și cu privire la directivele de negociere detaliate³.

Negocierile privind pachetul amplu au fost lansate la 18 martie 2024 de președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, și de președinta de atunci a Confederației Elvețiene, Viola Amherd. Comisia a desfășurat negocierile în consultare cu Consiliul, inclusiv cu Consiliul Afaceri Generale, precum și cu Grupul de lucru pentru AELS, în calitate de comitet special, numit de Consiliu în scopul negocierilor cu Elveția. S-a acordat atenția cuvenită rezoluției Parlamentului European din 4 octombrie 2023, iar Comisia a informat pe deplin Parlamentul European în conformitate cu articolul 218 alineatul (10) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

După nouă luni de negocieri intense, președinta von der Leyen și președinta Amherd au anunțat, la 20 decembrie 2024, finalizarea cu succes a discuțiilor privind toate elementele pachetului amplu. Pachetul amplu include actualizarea celor cinci acorduri care oferă în prezent Elveției acces la piața internă a UE, actualizarea mecanismului de soluționare a litigiilor din Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole, în conformitate cu practicile consacrate din acordurile comerciale ale Uniunii și ale Elveției cu alți parteneri, un nou protocol privind siguranța alimentară, care va institui un spațiu comun de siguranță alimentară ce va acoperi toate dimensiunile lanțului alimentar și va înlocui anexele sanitare și fitosanitare la Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole, un nou acord privind energia electrică, ce va permite participarea Elveției la piața internă a energiei

² COM(2023) 798 final, 20.12.2023.

³ Decizia (UE, Euratom) 2024/995 a Consiliului din 12 martie 2024 de autorizare a începerii negocierilor cu Confederația Elvețiană cu privire la dispozițiile instituționale din acordurile dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană referitoare la piața internă, cu privire la un acord privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii și cu privire la un acord care să fie la baza contribuției permanente a Confederației Elvețiene la coeziunea Uniunii (JO L, 2024/995, 26.3.2024).

electrice a Uniunii, un nou acord privind sănătatea, ce îi va permite Elveției să participe la mecanismele și organismele Uniunii care abordează amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate, în special la Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor și la sistemul de alertă precoce și răspuns rapid, un nou acord privind contribuția financiară permanentă și echitabilă a Elveției la coeziunea economică și socială în cadrul Uniunii, care să reflecte nivelul de parteneriat și cooperare între părți și un nou acord care îi va permite Elveției să participe la mai multe programe ale Uniunii deschise asocierii țărilor terțe, și anume Orizont Europa, Programul pentru cercetare și formare al Euratom, ITER/F4E („Fusion for Energy”), programul „Europa digitală”, Erasmus+, precum și programul „UE pentru sănătate”, un program care urmărește să completeze cooperarea stabilită prin Acordul privind sănătatea pe care cei doi parteneri l-au negociat ca parte a aceluiași pachet amplu. Pe lângă elementele enumerate mai sus, pachetul amplu include, de asemenea, un protocol separat privind cooperarea parlamentară.

Prezenta propunere se referă la semnarea, în numele Uniunii Europene, a următoarelor acorduri și instrumente în cadrul pachetului amplu:

- Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor;
- Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor;
- Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;
- Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;
- Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole;
- Protocolul la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole de instituire a unui spațiu comun de siguranță alimentară;
- Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind energia electrică;

- Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind sănătatea;
- Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană;
- Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial;
- Protocolul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea parlamentară.

Prezenta propunere se referă, de asemenea, la aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului privind participarea Elveției la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial, întrucât acordul respectiv prevede aplicarea sa cu titlu provizoriu de la 1 ianuarie 2026 sau de la data de 1 ianuarie a anului următor semnării sale, în funcție de momentul semnării, respectiv dacă aceasta are loc sau nu înainte de 1 iulie 2026.

Acordurile și protocoalele menționate anterior sunt însoțite de o declarație comună a Uniunii Europene și a Confederației Elvețiene referitoare la stabilirea unui dialog la nivel înalt privind pachetul bilateral amplu și posibila dezvoltare în continuare a relațiilor bilaterale dintre Uniunea Europeană și Elveția, care ar trebui aprobată și semnată în numele Uniunii.

Deși acordul privind participarea Elveției la programele Uniunii face parte integrantă din pachetul mai amplu negociat între cei doi parteneri în 2024, Comisia a decis să accelereze semnarea propunerii, cu scopul de a începe aplicarea provizorie a acesteia de la 1 ianuarie 2025. Comisia a prezentat propuneri separate în acest sens⁴.

Abordarea propusă va permite punerea în aplicare a regimurilor tranzitorii pe care Comisia le-a acordat Elveției în cursul negocierilor privind pachetul amplu. În același timp, aceasta nu afectează abordarea referitoare la pachetul amplu stabilită de documentul de înțelegere comună și confirmată de mandatul Consiliului.

Acordul privind participarea Elveției la programele Uniunii include o clauză de caducitate, care prevede că aplicarea provizorie a acordului respectiv va înceta în cazul în care Elveția nu își finalizează procedurile necesare pentru intrarea în vigoare a pachetului până la sfârșitul anului 2028. Prin urmare, propunerea Comisiei referitoare la semnarea Acordului privind participarea Elveției la programele Uniunii prevede că acesta va fi încheiat ca parte a pachetului amplu de acorduri care au făcut obiectul negocierilor desfășurate în 2024.

• **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Introducerea unor dispoziții instituționale va asigura o aplicare mai coerentă și mai uniformă a acquis-ului Uniunii în acele părți ale pieței interne la care participă Elveția sau în domenii de politică în care Elveția și-a asumat angajamentul în ceea ce privește alinierea dinamică, principiul interpretării și aplicării uniforme, precum și soluționarea litigiilor, cu stabilirea rolului Curții de Justiție a Uniunii Europene în chestiuni de drept al Uniunii. Principiile nediscriminării cetățenilor Uniunii și condițiile de concurență echitabile între întreprinderile din Uniune și cele elvețiene se află în centrul diferitelor acorduri.

⁴ COM(2025) 159 final și COM(2025) 160 final, 9.4.2025.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Pachetul amplu de acorduri UE-Elveția respectă pe deplin tratatele și menține integritatea și autonomia ordinii juridice a Uniunii. Acesta promovează valorile, obiectivele și interesele Uniunii și asigură coerența, eficacitatea și continuitatea politicilor și acțiunilor sale.

Modificările instituționale și de fond aduse acordurilor existente, precum și, după caz, introducerea normelor privind ajutoarele de stat și noile acorduri vor contribui la atingerea obiectivelor de politică ale Uniunii în următoarele domenii de politică:

- piața internă;
- concurența;
- ocuparea forței de muncă și afaceri sociale;
- libera circulație a persoanelor;
- transportul;
- agricultura;
- siguranța și calitatea alimentelor;
- animale și produse de origine animală;
- plante și produse vegetale;
- protecția consumatorilor;
- energie;
- sănătate;
- schimburile comerciale.

În plus, Acordul de asociere a Elveției la programele Uniunii și Acordul privind participarea Elveției la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial vor contribui la promovarea obiectivelor de politică ale Uniunii în următoarele domenii de politică:

- educație și formare;
- cercetare și inovare;
- economia și societatea digitală;
- sănătate;
- spațiu.

Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană va contribui la realizarea obiectivelor de politică ale Uniunii în ceea ce privește coeziunea sa economică și socială.

Prin asigurarea unei contribuții financiare adecvate a Elveției la gestionarea și funcționarea agențiilor și organismelor la care participă, precum și a sistemelor de informații la care are acces, interesele financiare ale Uniunii vor fi protejate.

Forumul de cooperare și dialog dintre deputații din Parlamentul European și membrii Adunării Federale Elvețiene, instituit printr-un protocol specific, este în concordanță cu practica acordurilor de asociere și de parteneriat strategic pe care Uniunea le încheie cu țările terțe.

Deși mai multe acorduri și protocoale vizate de prezenta propunere se bazează pe sisteme tehnice și digitale pentru punerea lor în aplicare, propunerea nu introduce nicio cerință care să impună modificări în ceea ce privește utilizarea sau arhitectura acestor sisteme. Principiul „digital în mod implicit” nu este afectat de propunere.

2. TEMEI JURIDIC

Împreună, acordurile și protocoalele care fac obiectul propunerii de decizie sunt legate în mod intrinsec și constituie un ansamblu coerent, stabilind arhitectura unui parteneriat consolidat și cuprinzător într-o gamă largă de domenii reglementate de tratate, pe baza unui echilibru adecvat între drepturi și obligații. Prin urmare, temeiul juridic material adecvat pentru propunerea de decizie a Consiliului privind semnarea acordurilor și a protocoalelor menționate anterior este articolul 217 din TFUE. Temeiul juridic procedural este articolul 218 alineatul (5) din TFUE, coroborat cu articolul 218 alineatul (8) al doilea paragraf din TFUE. Prin urmare, temeiul juridic al propunerii de decizie a Consiliului este articolul 217 din TFUE, coroborat cu articolul 218 alineatul (5) din TFUE și cu articolul 218 alineatul (8) al doilea paragraf din TFUE.

Comisia consideră că Uniunea are competență în toate domeniile reglementate de acordurile și protocoalele care fac obiectul prezentei propuneri și că, prin urmare, acordurile și protocoalele ar trebui semnate numai de către Uniune.

3. IMPLICAȚII BUGETARE

În acordurile din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, în Acordul privind sănătatea și în Acordul privind Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial, Elveția a convenit să aducă o contribuție financiară la bugetul Uniunii pentru gestionarea și funcționarea agențiilor și organismelor la care participă, precum și a sistemelor de informații la care are acces, ținând seama de domeniul de aplicare al fiecărui acord.

În majoritatea cazurilor, modalitățile de plată sunt prevăzute în anexe specifice, care urmează același model. Un set de dispoziții standard comune acordurilor și protocoalelor în cauză impune ca Elveția să plătească o contribuție financiară anuală scadentă la datele specificate în cererile de fonduri emise de Comisia Europeană. Această contribuție va consta în suma dintre o contribuție operațională și o taxă de participare.

În cazul în care există deja alte mecanisme de finanțare a agențiilor sau a sistemelor de informații, acestea se mențin.

Mecanismele specifice de finanțare a agențiilor și a sistemelor de informații sunt descrise în secțiunea care detaliază dispozițiile acordurilor. Fișa financiară legislativă care însoțește prezenta propunere ilustrează implicațiile bugetare viitoare ale acestor mecanisme și modalitățile lor de plată.

4. ALTE ELEMENTE

- **Punerea în aplicare de către organismele instituite în temeiul acordurilor și al protocoalelor**

Pachetul de acorduri este legat prin dispoziții instituționale similare și/sau prin alte interconexiuni. Toate acordurile care fac obiectul pachetului amplu includ comitete mixte formate din reprezentanți ai Uniunii și ai Elveției, care urmează în mare măsură același model. Toate acordurile din domeniile legate de piața internă, Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole, Acordul privind sănătatea și Acordul privind contribuția

financiară regulată a Elveției la coeziunea socială și economică a Uniunii permit înființarea de grupuri de lucru. Mai multe acorduri conțin mecanisme de soluționare a litigiilor, bazate pe același model, care asigură faptul că pot fi abordate încălcările obligațiilor de către una dintre părți în temeiul acordului în cauză sau în cadrul pachetului de acorduri. În sfârșit, Protocolul privind cooperarea parlamentară instituie o comisie parlamentară mixtă compusă din reprezentanți ai Parlamentului European și ai Adunării Federale Elvețiene.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Componenta pachetului amplu și natura acordurilor și a protocoalelor

Pachetul amplu constă în mai multe acorduri și protocoale care au scopuri și configurații diferite, chiar dacă au elemente comune. Pachetul include în special acorduri și un protocol în domenii legate de piața internă la care participă Elveția, un acord privind schimburile comerciale cu produse agricole, acorduri de cooperare și un protocol privind cooperarea parlamentară. Mai multe dintre aceste acorduri și protocoale sunt însoțite de declarații comune. Pachetul este completat de o declarație comună privind stabilirea unui dialog la nivel înalt între Uniune și Elveția.

Acordurile din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția

Ca urmare a schimbărilor instituționale, patru din cinci acorduri *existente* vor fi considerate acorduri în domenii legate de piața internă la care participă Elveția, ceea ce are implicații în special în ceea ce privește interconectarea lor. Un nou acord și un nou protocol vor avea, de asemenea, acest statut.

Acordurile existente care vor fi considerate acorduri în domenii legate de piața internă:

- Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor (denumit în continuare „Acordul privind libera circulație a persoanelor”);
- Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian (denumit în continuare „Acordul privind transportul aerian”);
- Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători (denumit în continuare „Acordul privind transportul terestru”);
- Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității (denumit în continuare „Acordul privind recunoașterea reciprocă”).

Noul acord și noul protocol care vor fi considerate acorduri în domenii legate de piața internă:

- Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind energia electrică (denumit în continuare „Acordul privind energia electrică”);
- Protocolul la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole de instituire a unui spațiu comun de siguranță alimentară (denumit în continuare „Protocolul privind spațiul comun de siguranță alimentară”).

Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole:

- Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole (denumit în continuare „Acordul privind schimburile

comerciale cu produse agricole”). Acordul modificat nu va mai fi considerat un acord într-un domeniu legat de piața internă la care participă Elveția.

Acorduri de cooperare

Mai multe acorduri pot fi considerate acorduri de cooperare și, prin urmare, nu constituie acorduri în domenii legate de piața internă la care participă Elveția. Configurația și conținutul lor diferă în funcție de scopul lor. Aceste acorduri sunt:

- Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind sănătatea (denumit în continuare „Acordul privind sănătatea”);
- Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană (denumit în continuare „Acordul privind coeziunea”);
- Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial (denumit în continuare „Acordul privind Agenția pentru Programul spațial”);
- Acordul dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii (denumit în continuare „Acordul privind programele Uniunii”);

Acordul privind programele Uniunii nu va fi descris în detaliu, deoarece semnarea sa face obiectul unor propuneri separate⁵.

Protocolul privind cooperarea parlamentară

Protocolul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea parlamentară (denumit în continuare „Protocolul privind cooperarea parlamentară”) oferă un temei juridic și mecanisme de cooperare politică între Parlamentul European și Adunarea Federală Elvețiană.

Dialog la nivel înalt

„Declarația comună a Uniunii Europene și a Confederației Elvețiene referitoare la stabilirea unui dialog la nivel înalt privind pachetul bilateral amplu și posibila dezvoltare în continuare a relațiilor bilaterale dintre Uniunea Europeană și Elveția” va oferi un cadru pentru discuțiile politice dintre comisarul european și consilierul federal elvețian responsabil cu relațiile UE-Elveția. Dialogurile la nivel înalt reprezintă un instrument comun utilizat de Uniune pentru a impulsiona cooperarea cu țările terțe într-un domeniu specific.

Acordurile din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția

Dispoziții instituționale

Dispoziții instituționale identice au fost incluse în toate acordurile din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, sub rezerva unor adaptări justificate din punct de vedere tehnic, fie ca parte a noilor acorduri, fie prin intermediul protocoalelor instituționale. Acordul privind sănătatea aplică, prin analogie, aceleași soluții instituționale. Dispozițiile instituționale cuprind următoarele elemente:

⁵ COM(2025) 159 final și COM(2025) 160 final, 9.4.2025.

- (1) *interpretarea și aplicarea uniforme*: obligația de a interpreta și de a aplica în mod uniform acordurile în cauză în cadrul pieței interne și, în măsura în care acestea includ noțiuni de drept al Uniunii, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, atât dinainte, cât și de după semnarea acordului corespunzător;
- (2) *alinieră dinamică*: sub rezerva unor excepții limitate, obligația părților de a integra în acordurile în cauză toate actele juridice ale Uniunii care intră în domeniul lor de aplicare; datorită ordinii sale juridice moniste, aceste acte devin, prin integrarea lor în acorduri, parte a ordinii juridice elvețiene. În schimb, Elveția va fi implicată în elaborarea actelor care urmează să fie integrate în acordurile în cauză – de exemplu, Elveția va participa la comitetele și grupurile de experți corespunzătoare, fără drept de vot. Din motive istorice, în cazul acordurilor privind recunoașterea reciprocă și transportul terestru, Elveția este obligată să adopte dispoziții de drept intern care să conducă la rezultatul care trebuie atins prin actele respective;
- (3) *soluționarea litigiilor*: un mecanism eficace de soluționare a litigiilor pe baza arbitrajului de către o parte terță; instanța de arbitraj are obligația de a sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene în legătură cu chestiuni referitoare la dispozițiile acordurilor care implică noțiuni de drept al Uniunii, iar opiniile acesteia sunt obligatorii din punct de vedere juridic pentru instanța de arbitraj;
- (4) *interconexiunea dintre acorduri*: posibilitatea ca părțile să ia măsuri compensatorii proporționale și eficace în cadrul unei proceduri de soluționare a litigiilor în cazul în care o parte consideră că cealaltă parte nu a respectat o hotărâre a instanței de arbitraj; aceste măsuri compensatorii pot fi luate fie în acordul în cauză, fie în orice alt acord legat de piața internă, incluzând suspendarea parțială sau integrală a unui astfel de acord sau a unor astfel de acorduri.

Dispoziții privind ajutoarele de stat

În plus, acordurile care trebuie să se asigure condiții de concurență echitabile pe piața internă, în special Acordul privind transportul aerian, Acordul privind transportul terestru și Acordul privind energia electrică, includ norme de fond și de procedură, inclusiv mecanisme de supraveghere și de asigurare a respectării normelor, echivalente cu cele aplicate în Uniune. Astfel de norme privind ajutoarele de stat sunt precizate fie în corpul principal al acordului, cum este cazul Acordului privind energia electrică, fie în protocoale specifice, cum este cazul Acordului privind transportul aerian și al Acordului privind transportul terestru. În ambele cazuri, normele generale și sectoriale privind ajutoarele de stat care completează cadrul menționat mai sus sunt precizate în anexe specifice.

Participarea la agenții și la sistemele de informații

Elveția va obține acces suplimentar la agenții și/sau sisteme de informații în temeiul următoarelor acorduri în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția: Acordul privind libera circulație a persoanelor, Acordul privind recunoașterea reciprocă, Protocolul privind spațiul comun de siguranță alimentară și Acordul privind energia electrică. Elveția va obține, de asemenea, acces suplimentar la o agenție și la sisteme de informații în temeiul Acordului privind sănătatea.

Dispozițiile standard menționate mai sus se vor aplica mecanismelor de finanțare legate de accesul suplimentar la agenții și la sistemele de informații pe care Elveția îl va obține prin intermediul pachetului amplu. În principiu, aceste dispoziții standard ar trebui să se aplice mecanismelor de finanțare legate de orice acces suplimentar la agenții, organisme, sisteme de informații și alte activități pe care Elveția l-ar putea obține în viitor în temeiul acordurilor care fac parte din pachet sau al altor acorduri pe care Uniunea și Elveția le pot încheia.

Contribuția operațională care va face parte din contribuția financiară anuală a Elveției se bazează pe o cheie de contribuție definită ca raportul dintre produsul intern brut (PIB) al Elveției la prețurile pieței și PIB-ul Uniunii la prețurile pieței⁶. Cheia de contribuție se va aplica bugetului anual votat al Uniunii înscris pe linia (liniile) bugetară (bugetare) relevantă (relevante) de subvenții a (ale) Uniunii pentru anul în cauză, sub rezerva, după caz, a unor ajustări care țin seama de domeniul de aplicare al acordului. Contribuția operațională pentru sistemele de informații și alte activități se va calcula prin aplicarea cheii de contribuție la bugetul relevant al anului în cauză, astfel cum se prevede în documentele de execuție a bugetului (cum ar fi în programele de lucru sau în contracte). Taxa anuală de participare se va ridica la 4 % din contribuția operațională.

Toate cuantumurile de referință se vor baza pe creditele de angajament.

Acordurile care vor acorda Elveției acces la agenții includ, de asemenea, un appendice privind drepturile, privilegiile și imunitățile acestor agenții și ale personalului lor, care urmează un model standard și reflectă dispozițiile Protocolului (nr. 7) privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene.

Acordul privind libera circulație a persoanelor

Acordul actualizat privind libera circulație a persoanelor va prevedea alinierea dinamică a Elveției la actele juridice actuale și viitoare ale Uniunii în domeniul liberei circulații a persoanelor și al detașării lucrătorilor.

Protocolul de modificare a Acordului privind libera circulație a persoanelor aduce modificări structurii sale. În versiunea sa actuală, acordul include un număr semnificativ de dispoziții de fond în anexa I. Anexa respectivă este înlocuită cu o listă de acte juridice ale Uniunii la care Elveția se va alinia în mod dinamic și care vor acoperi, într-o mare măsură, conținutul dispozițiilor respective.

Înlocuirea dispozițiilor de fond ale acordului cu integrarea acquis-ului Uniunii va fi însoțită de o serie de excepții de la alinierea dinamică în următoarele domenii: perioada de notificare prealabilă și controalele, garanțiile financiare și sancțiunile aplicate prestatorilor de servicii, dovada desfășurării unei activități independente, dobândirea dreptului de ședere permanentă, dobândirea de bunuri imobile, cărțile de identitate, expulzările și anumite aspecte de drept cantonal privind coordonarea sistemelor de securitate socială. Unele dintre aceste excepții sunt deja incluse în acordul existent. Dispoziția existentă privind drepturile studenților va fi revizuită, astfel încât părțile să nu mai poată discrimina studenții celeilalte părți în ceea ce privește taxele de școlarizare, precum și mecanismele conexe de sprijin public, în universitățile finanțate în principal din fonduri publice. Nivelul actual de acces al studenților din Uniune la universitățile respective din Elveția va fi garantat.

În plus, o clauză de menținere a nivelului de protecție prevede că Elveția nu va fi obligată să integreze noul acquis privind detașarea lucrătorilor dacă efectul său ar fi slăbirea sau reducerea semnificativă a nivelului de protecție a lucrătorilor detașați în ceea ce privește condițiile de muncă și de încadrare în muncă.

⁶ Cifrele respective aferente PIB-urilor care urmează să se aplice vor fi cele mai recente cifre disponibile la data de 1 ianuarie a anului în care se efectuează plata anuală, astfel cum au fost furnizate de Oficiul pentru Statistică al Uniunii Europene (EUROSTAT), cu respectarea corespunzătoare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea în domeniul statisticii (JO L 90, 28.3.2006, p. 2).

Prin intermediul unui protocol anexat la acordul actualizat, părțile se vor angaja ca normele Uniunii și cele elvețiene privind acordarea permiselor de ședere pe termen lung să fie aplicate în mod nediscriminatoriu, în special în ceea ce privește durata minimă de ședere anterioară de cinci ani.

Clauza de salvagardare existentă va fi adaptată și aliniată la protocolul instituțional. Aceasta poate fi activată în cazul unor dificultăți economice sau sociale grave declanșate de aplicarea acordului. În cazul în care părțile nu pot conveni asupra unei soluții adecvate stabilite de comun acord pentru remedierea situației, partea care invocă dificultățile economice grave poate sesiza instanța de arbitraj. Aceasta va putea lua măsuri de salvagardare numai în cazul în care instanța de arbitraj consideră că situația le justifică.

Mai multe declarații comune care însoțesc acordul clarifică înțelegerea comună de către părți a dispozițiilor privind, de exemplu, prevenirea și combaterea abuzului de drepturi în temeiul acquis-ului privind libera circulație a persoanelor, procedurile de notificare în contextul încadrării în muncă sau sistemele de control eficace, inclusiv sistemul dual de asigurare a respectării legii din Elveția în ceea ce privește prestarea de servicii.

În temeiul acordului, Elveția va avea acces și va contribui financiar, în conformitate cu modalitățile financiare standard, la următoarele sisteme de informații:

- rețeaua europeană de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES), instituită prin Regulamentul (UE) 2016/589⁷;
- Schimbul electronic de informații privind securitatea socială (EESSI), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și Regulamentul (CE) nr. 987/2009⁸;
- modulele Sistemului de informare al pieței interne (IMI), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1024/2012⁹ în ceea ce privește detașarea lucrătorilor, serviciile, calificările profesionale, cardul profesional european, profesiile reglementate și portalul digital unic.

Participarea la platforma EURES va promova mobilitatea forței de muncă, va facilita schimbul de locuri de muncă vacante și de profiluri de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă și va asigura o corelare de înaltă calitate între limbi și contexte naționale, inclusiv prin utilizarea clasificării europene a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor (ESCO).

⁷ Regulamentul (UE) 2016/589 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2016 privind o rețea europeană de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES), accesul lucrătorilor la servicii de mobilitate și integrarea mai bună a piețelor forței de muncă și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 492/2011 și (UE) nr. 1296/2013 (JO L 107, 22.4.2016, p. 1).

⁸ Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 166, 30.4.2004, p. 1) și Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 284, 30.10.2009, p. 1).

⁹ Regulamentul (UE) nr. 1024/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne și de abrogare a Deciziei 2008/49/CE a Comisiei (JO L 316, 14.11.2012, p. 1).

Mecanismele de finanțare existente vor continua să se aplice contribuției financiare a Elveției la Sistemul de informare reciprocă privind protecția socială (MISSOC), la care aceasta are deja acces.

Acordul privind transportul aerian

Acordul actualizat privind transportul aerian va prevedea alinierea dinamică a Elveției la actele juridice actuale și viitoare ale Uniunii în domeniul transportului aerian.

Protocolul de modificare a acordului privind transportul aerian nu modifică obiectivele acordului și aduce modificări limitate textului principal și anexeii la acord. Cel mai important aspect vizează schimbul reciproc de drepturi de cabotaj între părți (care permite companiilor aeriene respective să zboare între două puncte situate pe teritoriul unui stat membru sau al Elveției).

Nu se prevede acces suplimentar la sistemele de informații. Modalitățile financiare existente privind participarea Elveției la Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației (AESA), astfel cum a fost instituită prin Regulamentul (UE) 2018/1139¹⁰, vor continua să se aplice. Dispozițiile existente privind drepturile, privilegiile și imunitățile AESA și ale personalului său vor fi înlocuite cu modelul menționat mai sus.

Un protocol privind ajutoarele de stat este anexat la acord și va fi însoțit de o declarație comună.

Acordul privind transportul terestru

În temeiul Acordului actualizat privind transportul terestru, la fel ca în versiunea sa originală, Elveția va fi obligată să adopte dispoziții de drept intern care să conducă la obținerea rezultatului care trebuie atins prin actele juridice ale Uniunii enumerate în anexa la acord.

Acordul actualizat va clarifica faptul că întreprinderile feroviare pot opera servicii internaționale de transport feroviar de călători între Uniune și Elveția, inclusiv cabotaj internațional, pe propria răspundere. Protocolul de modificare va integra acquis-ul relevant al Uniunii în acord, garantând dreptul de a opera servicii internaționale de transport feroviar de mărfuri în Uniune și în Elveția.

Elveția va beneficia de anumite excepții. De exemplu, Elveția va putea acorda prioritate serviciilor feroviare care fac parte din graficul elvețian de circulație la intervale stabilite. Pe de altă parte, Uniunea sau statele sale membre pot acorda prioritate pe teritoriul lor societăților din Uniune care prestează servicii de transport feroviar de călători în raport cu un serviciu feroviar internațional de călători din Elveția care operează o parte a serviciului internațional în conformitate cu graficul elvețian de circulație la intervale stabilite. Elveția va avea, de asemenea, dreptul de a adopta instrumente de gestionare a capacității care să prevadă un număr minim de trasee pe oră pentru anumite tipuri de trafic, inclusiv traficul de mărfuri, traficul regional și traficul de călători pe distanțe lungi, care pot servi, de asemenea, unui scop

¹⁰ Regulamentul (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2018 privind normele comune în domeniul aviației civile și de înființare a Agenției Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2111/2005, (CE) nr. 1008/2008, (UE) nr. 996/2010, (UE) nr. 376/2014 și a Directivelor 2014/30/UE și 2014/53/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 552/2004 și (CE) nr. 216/2008 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului (JO L 212, 22.8.2018, p. 1).

internațional. Aceasta va avea, de asemenea, posibilitatea de a obliga societățile de transport de călători să participe la sistemul elvețian de emitere a biletelor și de integrare a prețurilor, garantând în același timp societăților libertatea de stabilire a prețurilor. Autoritățile elvețiene competente vor putea, de asemenea, să atribuie în mod direct contracte de servicii publice în domeniul transportului feroviar, sub rezerva unor condiții specifice care să garanteze că piața internă a Uniunii nu este afectată în ceea ce privește teritoriul Uniunii.

Deși face obiectul unei excepții de la alinierea dinamică, sistemul elvețian existent de tarificare pentru vehiculele grele de transport marfă va fi adus mai aproape de sistemul de tarificare al Uniunii.

Elveția interacționează, în calitate de țară terță, cu Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate, instituită prin Regulamentul (UE) 2016/796¹¹. În conformitate cu legislația aplicabilă a Uniunii și după aprobarea lor de către consiliul său de administrație, agenția convine cu autoritățile elvețiene relevante asupra unor acorduri care detaliază natura și amploarea participării acestora din urmă la activitatea agenției.

Nu se prevede acces suplimentar la sistemele de informații. Modalitățile financiare existente se vor aplica în continuare accesului Elveției la TACHOnet, astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (UE) nr. 165/2014 și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/68 al Comisiei¹².

Un protocol privind ajutoarele de stat este anexat la acord și va fi însoțit de o declarație comună. Protocolul de modificare va fi însoțit, de asemenea, de o declarație comună.

Acordul privind recunoașterea reciprocă

În temeiul Acordului actualizat privind recunoașterea reciprocă, Elveția va fi obligată să adopte dispoziții de drept intern care să atingă rezultatul care trebuie atins prin actele juridice ale Uniunii enumerate în anexa la acord. În cazul în care domeniul de aplicare al acordului va fi extins în viitor, domeniile suplimentare vor face, de asemenea, obiectul aceleiași abordări.

Protocolul de modificare a Acordului privind recunoașterea reciprocă aduce doar modificări limitate textului principal și anexeii la acord pentru a defini mai bine scopul și domeniul de aplicare al acordului, procedurile aplicabile și rolul autorităților și al operatorilor economici ai părților, precum și cooperarea dintre părți.

În toate domeniile reglementate de anexa 1 la acord, Elveția va fi obligată să adopte acte legislative pentru a atinge același rezultat precum acquis-ul Uniunii menționat în anexa respectivă. Dispozițiile relevante din dreptul elvețian nu vor mai fi enumerate în anexă.

¹¹ Regulamentul (UE) 2016/796 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 881/2004 (JO L 138, 26.5.2016, p. 1).

¹² Regulamentul (UE) nr. 165/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 februarie 2014 privind tahografele în transportul rutier, de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 3821/85 al Consiliului privind aparatura de înregistrare în transportul rutier și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind armonizarea anumitor dispoziții ale legislației sociale în domeniul transporturilor rutiere (JO L 60, 28.2.2014, p. 1) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/68 al Comisiei din 21 ianuarie 2016 privind procedurile și specificațiile comune necesare pentru interconectarea registrelor electronice ale cardurilor de conducător auto (JO L 15, 22.1.2016, p. 51), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1503 al Comisiei din 25 august 2017 (JO L 221, 26.8.2017, p. 10).

Singura excepție de la această normă se referă la capitolul 11 din anexa 1, unde vor fi enumerate în continuare dispozițiile din dreptul elvețian. Aceasta reflectă o excepție convenită cu privire la Directiva 2007/45/CE¹³.

În anumite domenii, accesul Elveției la elaborarea deciziilor va fi limitat. În general, aceasta nu va avea acces la grupurile de experți și comitetele de comitologie relevante care se ocupă de medicamente. Elveția nu are acces nici la Agenția Europeană pentru Medicamente. În domeniul dispozitivelor medicale, rolul Elveției în cadrul comitetelor și al grupurilor de experți va fi limitat la cel de observator.

În temeiul acordului actualizat, Elveția va avea acces și va contribui financiar la sistemul de informații EudraGMDP referitor la codul comunitar cu privire la medicamentele de uz uman, astfel cum a fost instituit prin Directiva 2004/27/CE¹⁴.

Acordul privind energia electrică

Acordul privind energia electrică va prevedea alinierea dinamică a Elveției la actele juridice actuale și viitoare ale Uniunii în domeniul energiei electrice.

Scopul Acordului privind energia electrică este de a permite accesul Elveției la piața internă a energiei electrice a Uniunii. Acesta urmărește, de exemplu, promovarea comerțului transfrontalier cu energie electrică, garantarea integrității și a transparenței pieței energiei electrice, precum și egalitatea de tratament a tuturor participanților la piață, asigurarea stabilității rețelelor de energie electrică și a securității aprovizionării, precum și promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie. Acordul definește normele și noțiunile aplicabile piețelor interne ale energiei electrice și rolurile și responsabilitățile actorilor precum operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție. Acesta prevede, de asemenea, o dispoziție tranzitorie pentru rezervele preexistente de capacitate pe termen lung la nivelul interconexiunilor de la frontiera elvețiană, care nu sunt compatibile cu acquis-ul.

În ceea ce privește protecția mediului în sectorul energiei electrice, Elveția este obligată să adopte sau să mențină dispoziții în legislația elvețiană prin care să stabilească o serie de cerințe care să asigure cel puțin același nivel de protecție precum cel prevăzut în acquis-ul relevant. Astfel de dispoziții nu pot constitui un obstacol în calea accesului liber pe piața elvețiană al bunurilor și serviciilor din Uniune care respectă cerințele prevăzute în acquis-ul relevant. Se prevede o excepție de la obligația de aliniere dinamică, în baza căreia Elveția poate lua măsuri necesare, proporționale și care nu denaturează concurența pentru a asigura securitatea aprovizionării cu energie electrică, prin constituirea și instituirea unor rezerve de energie electrică, în măsura în care acestea sunt compatibile cu acordul.

În temeiul acordului, Elveția va putea participa și va trebui să contribuie la finanțarea Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei

¹³ Directiva 2007/45/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 septembrie 2007 de stabilire a normelor privind cantitățile nominale ale produselor preambalate, de abrogare a Directivelor 75/106/CEE și 80/232/CEE ale Consiliului, și de modificare a Directivei 76/211/CEE a Consiliului (JO L 247, 21.9.2007, p. 17).

¹⁴ Directiva 2004/27/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 de modificare a Directivei 2001/83/CE de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman (JO L 136, 30.4.2004, p. 34).

(ACER), astfel cum a fost instituită prin Regulamentul (UE) 2019/942¹⁵. Acordul include un appendice standard privind drepturile, privilegiile și imunitățile ACER și ale personalului său. Elveția va avea, de asemenea, acces și va contribui financiar, în conformitate cu modalitățile financiare standard, la baza de date a Uniunii, astfel cum a fost instituită prin Directiva (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile¹⁶.

Acordul include dispoziții privind ajutoarele de stat și va fi însoțit de o declarație comună.

Protocolul privind spațiul comun de siguranță alimentară

Protocolul privind spațiul comun de siguranță alimentară va prevedea alinierea dinamică și aplicarea simultană de către Elveția a întregului *acquis* al Uniunii legat de lanțul alimentar.

Actualele anexe referitoare la măsurile sanitare și fitosanitare (SPS) la Acordul existent privind schimburile comerciale cu produse agricole vor fi eliminate din Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole, iar obiectul acestora va fi abordat în Protocolul privind spațiul comun de siguranță alimentară. Din aceste anexe rezultă că Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole, în forma sa actuală, se califică în prezent drept acord într-un domeniu legat de piața internă la care participă Elveția.

Protocolul privind spațiul comun de siguranță alimentară, care completează Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole, va rămâne legat de Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole în sensul că, în cazul în care acordul sau protocolul încetează, celălalt instrument va înceta, de asemenea, automat.

Protocolul stabilește un spațiu comun de siguranță alimentară care acoperă toate dimensiunile lanțului alimentar. Obiectivele sale sunt, de exemplu, îmbunătățirea siguranței produselor alimentare și a hranei pentru animale, asigurarea unui nivel ridicat de sănătate umană, a animalelor și a plantelor, combaterea rezistenței la antimicrobiene, îmbunătățirea protecției animalelor și promovarea unor standarde ridicate de bunăstare a animalelor.

Pe lângă alinierea dinamică în ceea ce privește toate actele juridice din *acquis*-ul Uniunii referitoare la întregul lanț alimentar, Protocolul privind spațiul comun de siguranță alimentară include obligația Elveției de a aplica temporar orice acte fără caracter legislativ bazate pe legislația secundară aplicabilă de la data la care aceste acte fără caracter legislativ devin aplicabile în Uniune și până la data deciziei Comitetului mixt privind încorporarea actului respectiv pentru a garanta aplicarea lor simultană în întregul spațiu comun de siguranță alimentară.

Excepțiile de la obligația de aliniere dinamică îi vor permite Elveției, în anumite condiții, să mențină dispozițiile legislației naționale privind organismele modificate genetic și bunăstarea animalelor. În plus, Elveția va putea, de asemenea, să își mențină măsurile privind importul de carne de vită de la bovine potențial tratate cu stimulatori de creștere hormonală, cu condiția ca această carne de vită să nu fie transportată în Uniune.

¹⁵ Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO L 158, 14.6.2019, p. 22).

¹⁶ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).

Va fi posibil să se ia măsuri compensatorii în cazul nerespectării de către o parte a hotărârii unei instanțe de arbitraj fie în cadrul Protocolului privind spațiul comun de siguranță alimentară, fie în cadrul oricărui alt acord într-un domeniu legat de piața internă la care participă Elveția sau în cadrul Acordului privind schimburile comerciale cu produse agricole.

Pentru a-i permite Elveției să pregătească trecerea de la sistemul actual bazat pe echivalență la un sistem bazat pe principiul conform căruia acquis-ul Uniunii se aplică simultan pe teritoriul său, Protocolul privind spațiul comun de siguranță alimentară prevede că actualele anexe referitoare la SPS la Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole vor continua să producă efecte juridice pentru o perioadă de tranziție de maximum 24 de luni. După expirarea acestei perioade, toate dispozițiile Protocolului privind spațiul comun de siguranță alimentară se vor aplica pe deplin.

Protocolul prevede accesul Elveției la Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA), astfel cum a fost instituită prin Regulamentul (CE) nr. 178/2002¹⁷, și include appendicele standard privind drepturile, privilegiile și imunitățile acesteia, precum și cele ale personalului său. Protocolul prevede, de asemenea, o contribuție financiară din partea Elveției în conformitate cu modalitățile financiare standard menționate anterior pentru finanțarea EFSA, precum și în legătură cu următoarele sisteme de informații:

- portalul EUROPHYT, astfel cum a fost instituit prin Directiva 94/3/CE a Comisiei¹⁸;
- sistemul de alertă rapidă pentru alimente și furaje (RASFF), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 178/2002¹⁹;
- platforma pentru certificare sanitară și fitosanitară (TRACES), astfel cum a fost instituită prin Regulamentul (UE) 2017/625²⁰ și
- sistemul de informare al UE cu privire la bolile animalelor (ADIS), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (UE) 2020/2002²¹.

¹⁷ Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare (JO L 31, 1.2.2002, p. 1).

¹⁸ Directiva 94/3/CE a Comisiei din 21 ianuarie 1994 de instituire a unei proceduri pentru notificarea interceptării unui transport sau a unui organism dăunător din țările terțe și care prezintă un pericol fitosanitar iminent (JO L 32, 5.2.1994, p. 37).

¹⁹ Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare (JO L 31, 1.2.2002, p. 1).

²⁰ Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 999/2001, (CE) nr. 396/2005, (CE) nr. 1069/2009, (CE) nr. 1107/2009, (UE) nr. 1151/2012, (UE) nr. 652/2014, (UE) 2016/429 și (UE) 2016/2031 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 1/2005 și (CE) nr. 1099/2009 ale Consiliului și a Directivelor 98/58/CE, 1999/74/CE, 2007/43/CE, 2008/119/CE și 2008/120/CE ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 854/2004 și (CE) nr. 882/2004 ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Directivelor 89/608/CEE, 89/662/CEE, 90/425/CEE, 91/496/CEE, 96/23/CE, 96/93/CE și 97/78/CE ale Consiliului și a Deciziei 92/438/CEE a Consiliului (JO L 95, 7.4.2017, p. 1).

²¹ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/2002 al Comisiei din 7 decembrie 2020 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la notificarea și raportarea la nivelul Uniunii a bolilor listate, la formatele și procedurile de

Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole

Odată ce vor intra în vigoare modificările Acordului privind schimburile comerciale cu produse agricole introduse prin protocolul de modificare specific, Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole nu va mai fi considerat un acord într-un domeniu legat de piața internă la care participă Elveția.

După eliminarea anexelor referitoare la SPS la Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole, domeniul de aplicare al acordului modificat, inclusiv al anexelor rămase la acesta, se va limita la aspecte comerciale. În consecință, noțiunile de interpretare și aplicare uniforme ale acquis-ului Uniunii, rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene, alinierea dinamică și normele privind ajutoarele de stat nu sunt relevante. Prin urmare, cadrul instituțional prevăzut în prezentul acord diferă de cel din Protocolul privind spațiul comun de siguranță alimentară.

Protocolul de modificare va actualiza mecanismul de soluționare a litigiilor în concordanță cu practicile consacrate în acordurile comerciale ale Uniunii și ale Elveției. Procedura aplicabilă de soluționare a litigiilor se va baza pe cea inclusă în acordurile din domeniile pieței interne la care participă Elveția. De asemenea, acordul are în comun cu acestea o serie de dispoziții privind instanța de arbitraj. Nu se prevede niciun rol pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene în soluționarea litigiilor. Măsurile compensatorii în cazul nerespectării de către o parte a hotărârii unei instanțe de arbitraj pot fi luate fie în cadrul Acordului privind schimburile comerciale cu produse agricole, fie în cadrul Protocolului privind spațiul comun de siguranță alimentară, dar nu și în cadrul altor acorduri din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția.

Acorduri de cooperare în domeniile sănătății, coeziunii și spațiului

Acordul privind sănătatea

Acordul privind sănătatea urmărește consolidarea cooperării dintre UE și Elveția în ceea ce privește amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate prin integrarea Elveției în mecanismele și organismele relevante.

Acest acord nu constituie un acord într-un domeniu legat de piața internă la care participă Elveția. Totuși, acordul aplică, *prin analogie*, dispozițiile instituționale identice menționate mai sus și include o obligație de aliniere dinamică la acquis-ul relevant al Uniunii.

Acordul are în comun cu acordurile din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția un set de dispoziții privind instanța de arbitraj, inclusiv în ceea ce privește rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene. În caz de litigiu, pot fi luate măsuri compensatorii pentru remedierea unui potențial dezechilibru fie în cadrul Acordului privind sănătatea, fie în cadrul componentei privind sănătatea (programul „UE pentru sănătate”) din Acordul privind programele Uniunii.

Acordul prevede accesul și contribuția financiară ale Elveției, în conformitate cu modalitățile financiare standard, la Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC), astfel

transmitere și de raportare a programelor de supraveghere ale Uniunii și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală, precum și la sistemul computerizat de informare (JO L 412, 8.12.2020, p. 1).

cum a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 851/2004²². Acesta include appendicele standard privind drepturile, imunitățile și privilegiile ECDC și ale personalului său.

În cazul sistemului de alertă precoce și răspuns rapid (SAPR), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (UE) 2022/2371²³, contribuția financiară a Elveției în temeiul actualului cadru financiar multianual (CFM) va face parte din contribuția sa la finanțarea ECDC, pe de o parte, și a programului „UE pentru sănătate”, pe de altă parte. În cazul în care, în cadrul următorului CFM, SAPR ar urma să fie finanțat din surse diferite, modalitățile menționate anterior se vor aplica în cazul contribuției Elveției la SAPR.

Acordul privind coeziunea

Acordul privind coeziunea nu este un acord într-un domeniu legat de piața internă la care participă Elveția.

Acesta stabilește baza pentru o contribuție financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniune, în completarea măsurilor Uniunii și ale statelor membre în domeniul coeziunii.

Acordul stabilește parametrii și normele pentru stabilirea contribuției financiare a Elveției. Perioadele de contribuție vor fi definite în funcție de cadrul financiar multianual aplicabil al Uniunii. Prima perioadă de contribuție este prevăzută să fie cuprinsă între 1 ianuarie 2030 și 31 decembrie 2036. Acordul va fi completat de un angajament financiar suplimentar unic, care acoperă perioada cuprinsă între sfârșitul anului 2024 și sfârșitul anului 2029.

La începutul fiecărei perioade de contribuție, părțile vor trebui să încheie un memorandum de înțelegere, care să descrie domeniile tematice în care poate fi utilizată contribuția financiară elvețiană în perioada respectivă, de exemplu: dezvoltarea umană și socială favorabilă incluziunii, dezvoltarea economică durabilă și favorabilă incluziunii, tranziția verde, democrația și participarea sau migrația.

Memorandumul de înțelegere ar trebui, de asemenea, să precizeze valoarea contribuției financiare, stabilită pe baza normelor prevăzute în acord. Contribuția financiară a Elveției nu va fi transferată la bugetul Uniunii.

Memorandumul de înțelegere va constitui baza pentru acorduri de punere în aplicare specifice fiecărei țări între Elveția și statele membre beneficiare. Aceste acorduri vor preciza alocarea fondurilor specifice fiecărei țări, precum și repartizarea acestora între domeniile tematice, măsurile de sprijin, structurile de gestionare și control și condițiile aplicabile, precum și autoritățile competente din statul membru în cauză.

Mecanismul de soluționare a litigiilor din cadrul acordului are puncte comune, dar prevede și diferențe față de cel inclus în acordurile din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția. În special, acesta are în comun cu acordurile respective un set de dispoziții privind instanța de arbitraj. Cu toate acestea, nu se prevede un rol pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene. În caz de litigiu, pot fi luate măsuri compensatorii pentru remedierea unui potențial

²² Regulamentul (CE) nr. 851/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 de creare a unui Centru European de prevenire și control al bolilor (JO L 142, 30.4.2004).

²³ Regulamentul (UE) 2022/2371 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 noiembrie 2022 privind amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate și de abrogare a Deciziei nr. 1082/2013/UE (JO L 314, 6.12.2022, p. 26).

dezechilibru fie în cadrul Acordului privind coeziunea, fie în cadrul oricăruia dintre acordurile enumerate în Acordul privind coeziunea.

Acord privind Agenția pentru Programul spațial

Acordul privind Agenția pentru Programul spațial nu este un acord într-un domeniu legat de piața internă la care participă Elveția. Acordul precizează condițiile în care Elveția are dreptul de a participa la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial (EUSPA), astfel cum a fost instituită prin Regulamentul (UE) 2021/696²⁴. Acesta se bazează pe Acordul UE-Elveția din 2014 privind programele europene de radionavigație prin satelit²⁵. Acordul privind Agenția pentru Programul spațial prevede că părțile vor aplica acordul cu titlu provizoriu după semnarea sa.

Acordul stabilește contribuția financiară a Elveției la EUSPA, utilizând aceeași cheie de contribuție pentru calcularea taxelor operaționale și de participare precum cea stabilită în acordurile din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția începând cu 2028. În funcție de data de la care acordul se va aplica cu titlu provizoriu, proporția taxei operaționale pe baza căreia vor fi calculate taxele de participare va fi de 2 % și de 3 % pentru 2026 și, respectiv, 2027. Începând cu 2028, procentul va fi același precum cel utilizat în alte acorduri care prevăd participarea Elveției la agenții, și anume 4 %.

Acordul permite, de asemenea, participarea Elveției la activități legate de alte componente ale programului spațial, în afară de Galileo și de Serviciul european geostaționar mixt de navigare (EGNOS), astfel cum au fost stabilite în acordul din 2014, în cazul în care se prevede astfel într-un protocol la Acordul privind programele Uniunii.

Acordul include apendicele standard privind drepturile, imunitățile și privilegiile EUSPA, precum și cele ale personalului său.

Protocolul privind cooperarea parlamentară

Protocolul privind cooperarea parlamentară instituie o comisie parlamentară mixtă ca forum de dialog și dezbateră între deputații din Parlamentul European și membrii Adunării Federale Elvețiene. Scopul său este de a promova înțelegerea reciprocă și reflecția asupra relației extinse dintre UE și Elveția, inclusiv asupra posibilei dezvoltări în continuare a acesteia. Comisia parlamentară mixtă este informată periodic cu privire la deciziile și recomandările comitetelor mixte instituite prin oricare dintre acordurile care fac parte din pachetul amplu. Aceasta poate solicita orice informații relevante privind punerea în aplicare a oricărui acord din cadrul pachetului amplu și poate face recomandări părților.

Declarația comună privind stabilirea unui dialog la nivel înalt între Uniune și Elveția

Obiectivele dialogului la nivel înalt care urmează să fie stabilit sunt:

²⁴ Regulamentul (UE) 2021/696 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a Programului spațial al Uniunii și a Agenției Uniunii Europene pentru Programul spațial și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 912/2010, (UE) nr. 1285/2013 și (UE) nr. 377/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE (JO L 170, 12.5.2021, p. 69).

²⁵ Acord de cooperare între Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind programele europene de radionavigație prin satelit (JO L 15, 20.1.2014, p. 3).

- promovarea înțelegerii reciproce și a cooperării cu privire la pachetul bilateral amplu negociat, precum și a posibilei dezvoltări în continuare a relațiilor lor bilaterale;
- discutarea chestiunilor de interes reciproc, în special participarea Elveției la piața internă și posibilitățile de consolidare a parteneriatului și
- evaluarea punerii în aplicare a pachetului bilateral amplu, a activității comitetelor mixte și a posibilei dezvoltări în continuare a relațiilor bilaterale ale acestora.

Semnarea și textele acordurilor

Textele acordurilor și ale protocoalelor se transmit Consiliului împreună cu prezenta propunere. Textele declarațiilor comune care însoțesc diverse acorduri sau protocoale sunt prezentate împreună cu propunerea de față, împreună cu o declarație comună privind stabilirea unui dialog la nivel înalt între Uniune și Elveția și două declarații unilaterale ale Elveției cu privire la Acordul privind libera circulație a persoanelor și, respectiv, la Acordul privind sănătatea.

În conformitate cu tratatele, Comisiei îi revine sarcina de a asigura semnarea acordurilor și a protocoalelor, sub rezerva încheierii lor la o dată ulterioară. În plus, textul declarației comune privind dialogul la nivel înalt ar trebui semnat de Comisia Europeană în numele Uniunii.

Tabelul 1: Prezentare generală a dispozițiilor instituționale și a altor dispoziții comune acordurilor în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția și Acordului privind sănătatea

Dispozițiile acordului	Dispoziții identice privind
Dispoziții generale	– obiectivele instituționale și/sau scopul acordului – natura acordului și relația protocoalelor cu acordul (în cazul unui acord existent)
Alinierea acordului privind actele juridice ale Uniunii	– obligația Comitetului mixt de a integra în acord noi acte care intră în domeniul de aplicare al acordului – participarea la elaborarea unui act juridic („elaborarea deciziilor”) și integrarea actelor juridice în acord – îndeplinirea obligațiilor constituționale de către Elveția
Interpretarea și aplicarea acordului	– principiile interpretării uniforme, aplicării eficiente și armonioase și exclusivității – procedura în cazul unei dificultăți de interpretare sau de aplicare, măsurile compensatorii și cooperarea dintre jurisdicții
Alte dispoziții	– Comitetul mixt – contribuția financiară a Elveției la finanțarea agențiilor și a sistemelor de informații la care are acces – gestionarea informațiilor – trimiterile din actele juridice ale Uniunii la: teritoriile și resortisanții statelor membre, intrarea în vigoare și punerea în aplicare a actelor juridice, destinatarii, drepturile și obligațiile statelor membre
Dispoziții finale	– intrarea în vigoare și punerea în aplicare – modificările și încetarea
Anexa privind punerea în aplicare a contribuției financiare a Elveției	– lista activităților, organismelor și sistemelor de informații – modalitățile de plată – dispozițiile tranzitorii (dacă este cazul)
Anexa/apendicele privind instanța de arbitraj	– grea și serviciile de secretariat ale instanței de arbitraj – inițierea procedurii de soluționare a litigiilor – componența instanței de arbitraj – procedura de arbitraj – hotărârile instanței de arbitraj
Apendicele privind privilegiile	– inviolabilitatea spațiilor, a clădirilor și a arhivelor agenției

și imunitățile agențiilor	– scutirea fiscală a activelor, a veniturilor, precum și a bunurilor și serviciilor destinate uzului oficial – statutul diplomatic al corespondenței și al comunicărilor – privilegiile și imunitățile, impozitarea și acoperirea prestațiilor sociale pentru funcționarii care intră sub incidența Statutului funcționarilor
---------------------------	---

Tabelul 2: Dispoziții privind ajutoarele de stat comune Acordului privind energia electrică și protocoalelor privind ajutoarele de stat la Acordul privind transportul aerian și Acordul privind transportul terestru

Parte/capitol din protocolul privind ajutoarele de stat sau anexe	Dispoziții identice privind
Textul principal	– obiectivele legate de ajutoarele de stat – relația protocolului cu acordul existent (în cazul unui acord existent) – ajutoarele de stat incompatibile și compatibile cu acordul și ajutoarele existente – supravegherea, transparența, modalitățile de cooperare și consultările – integrarea actelor juridice – ratificarea și intrarea în vigoare, modificările și încetarea
Anexa privind excepțiile și clarificările	– măsurile compatibile cu buna funcționare a pieței interne
Anexa privind actele generale și sectoriale aplicabile în Uniune	– actele generale aplicabile tuturor sectoarelor, completate de norme sectoriale specifice domeniului reglementat de acordul în cauză

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a unui pachet amplu de acorduri în vederea consolidării, a aprofundării și a extinderii relațiilor bilaterale cu Confederația Elvețiană și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 217 coroborat cu articolul 218 alineatul (5) și cu articolul 218 alineatul (8) al doilea paragraf,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) La 12 martie 2024, Consiliul a autorizat Comisia să deschidă negocieri cu Confederația Elvețiană (denumită în continuare și „Elveția”) pentru un pachet amplu de măsuri legate de relațiile bilaterale cu Elveția, care să cuprindă dispozițiile instituționale și privind ajutoarele de stat din acordurile dintre Uniune și Elveția în domenii legate de piața internă și, după caz, adaptări specifice ale acestor acorduri¹, un acord privind participarea Elveției la programele Uniunii și un acord care să stea la baza contribuției permanente a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale dintre regiuni². De asemenea, Consiliul a autorizat Comisia să deschidă negocieri cu Elveția cu privire la noi acorduri privind energia electrică, sănătatea, siguranța alimentară, participarea Elveției la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial al Uniunii și la Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate și cu privire la modificarea Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian pentru a permite cabotajul.
- (2) Comisia a negociat, în numele Uniunii, un pachet amplu de acorduri care include protocoale instituționale, privind ajutoarele de stat și de modificare a dispozițiilor acordurilor existente dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, un protocol la Acordul

¹ Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători, Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian, Acordul dintre Comunitatea Europeană, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor, Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității, Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole, toate semnate la 21 iunie 1999 (JO L 114, 30.4.2002, p. 1).

² Decizia (UE, Euratom) 2024/995 a Consiliului din 12 martie 2024 de autorizare a începerii negocierilor cu Confederația Elvețiană cu privire la dispozițiile instituționale din acordurile dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană referitoare la piața internă, cu privire la un acord privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii și cu privire la un acord care să fie la baza contribuției permanente a Confederației Elvețiene la coeziunea Uniunii (JO L, 2024/995, 26.3.2024).

existent dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole de instituire a unui spațiu comun de siguranță alimentară, un acord între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind energia electrică, un acord între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind sănătatea, un acord între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană, un acord între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii, un acord între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial, precum și un protocol între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea parlamentară.

- (3) Protocoalele instituționale prevăd obligația Comitetului mixt de a integra toate actele dreptului Uniunii care intră în domeniul de aplicare al acordurilor, precum și dispoziții pentru a se asigura că Elveția este obligată să respecte normele în cauză. Acestea asigură interpretarea și aplicarea uniformă a tuturor acordurilor în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția și faptul că, în cazul în care aplicarea acordurilor respective implică noțiuni de drept al Uniunii, acestea sunt interpretate și aplicate în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Protocoalele instituționale stabilesc un mecanism eficace de soluționare a litigiilor bazat pe arbitraj, inclusiv sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la toate chestiunile de drept al Uniunii care decurg din cauză. În cazul nerespectării hotărârii instanței de arbitraj, se pot adopta măsuri compensatorii proporționale în acordul în cauză sau în oricare dintre acordurile din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția.
- (4) Protocoalele de modificare a acordurilor existente aduc modificările de fond necesare în concordanță cu noul cadru instituțional. În plus, protocolul de modificare a Acordului privind transportul aerian prevede schimbul reciproc de drepturi de cabotaj.
- (5) Protocoalele privind ajutoarele de stat la acordurile existente privind transportul aerian și transportul terestru garantează condiții de concurență echitabile pentru participarea Elveției la piața internă în domeniile reglementate de acordurile respective. Elveția va aplica norme de fond și de procedură, inclusiv mecanisme de supraveghere și de asigurare a respectării normelor, echivalente cu cele care se aplică în cadrul Uniunii.
- (6) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole oferă o actualizare a mecanismului de soluționare a litigiilor din acord, în concordanță cu practicile consacrate din acordurile comerciale ale Uniunii.
- (7) Un protocol separat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole instituie un spațiu comun de siguranță alimentară, care acoperă toate dimensiunile lanțului alimentar. Acest protocol include dispozițiile instituționale care sunt comune tuturor acordurilor din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția.
- (8) Noul acord dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind energia electrică stabilește normele și condițiile în care Elveția poate participa la piața internă a energiei electrice. Acordul include dispoziții instituționale care sunt comune tuturor acordurilor din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, precum și norme privind ajutoarele de stat, care sunt aproape identice cu cele care se aplică în domeniile transportului aerian și transportului terestru.

- (9) Noul acord dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind sănătatea urmărește consolidarea cooperării dintre Uniune și Elveția în ceea ce privește amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate și aplică, prin analogie, dispozițiile instituționale care sunt comune acordurilor din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția. Acest acord este legat de participarea Elveției la Programul de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății („programul «UE pentru sănătate»”).
- (10) Noul acord dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană stabilește temeiul juridic și parametrii pentru contribuția financiară regulată a Elveției, în cadrul pachetului amplu, la reducerea disparităților economice și sociale din Uniune. Acordul include un mecanism de soluționare a litigiilor; în cazul nerespectării unei hotărâri arbitrale, se pot adopta măsuri compensatorii proporționale în oricare dintre acordurile la care se referă pachetul.
- (11) Noul acord dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial stabilește condițiile în care Elveția poate participa la activitatea agenției.
- (12) Dispoziții identice din diferitele protocoale instituționale și din noile acorduri asigură contribuția financiară a Elveției la costurile sistemelor de informații și ale agențiilor la care participă.
- (13) Protocolul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea parlamentară instituie o comisie parlamentară mixtă ca forum de dialog și dezbateră între deputații din Parlamentul European și membrii Adunării Federale Elvețiene, în vederea promovării înțelegerii reciproce și a reflecției asupra relației extinse dintre UE și Elveția, inclusiv asupra posibilei dezvoltări în continuare a acesteia.
- (14) Acordurile și protocoalele care fac obiectul prezentei decizii constituie un ansamblu coerent și stabilesc arhitectura unui parteneriat consolidat și cuprinzător într-o gamă largă de domenii reglementate de tratate, pe baza unui echilibru adecvat între drepturi și obligații. Prin urmare, decizia privind semnarea acestor acorduri și protocoale ar trebui să se bazeze pe temeiul juridic material prevăzut în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene pentru instituirea unei asocieri care implică drepturi și obligații reciproce, acțiuni comune și proceduri speciale.
- (15) Cu scopul de a spori amploarea cooperării lor, Acordul privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial prevede că părțile îl aplică cu titlu provizoriu, în conformitate cu procedurile și legislația lor interne, de la 1 ianuarie 2026, în cazul în care data semnării acordului respectiv este anterioară datei de 1 iulie 2026, sau de la data de 1 ianuarie a anului următor semnării sale, în cazul în care data semnării acordului respectiv este ulterioară datei de 30 iunie 2026. Prin urmare, acordul respectiv ar trebui aplicat cu titlu provizoriu, până la intrarea sa în vigoare.
- (16) Semnarea Acordului dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii face obiectul unor proceduri separate.
- (17) Ar trebui aprobată semnarea Declarației comune dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană referitoare la stabilirea unui dialog la nivel înalt privind pachetul bilateral amplu și posibila dezvoltare în continuare a relațiilor bilaterale dintre Uniunea Europeană și Elveția în numele Uniunii Europene.

- (18) Acordurile și protocoalele care fac obiectul prezentei decizii ar trebui semnate în numele Uniunii, iar declarațiile comune care însoțesc acordurile și protocoalele respective ar trebui aprobate,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se autorizează semnarea, în numele Uniunii, a următoarelor acorduri și protocoale, sub rezerva încheierii lor³:

- (a) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor;
- (b) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor;
- (c) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- (d) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- (e) Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- (f) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- (g) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- (h) Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- (i) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;
- (j) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;
- (k) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole;
- (l) Protocolul la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole de instituire a unui spațiu comun de siguranță alimentară;
- (m) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind energia electrică;
- (n) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind sănătatea;

³ Textele acordurilor și ale protocoalelor vor fi publicate împreună cu decizia privind încheierea acestora.

- (o) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană;
- (p) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial;
- (q) Protocolul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea parlamentară.

Articolul 2

1. Se aprobă semnarea Declarației comune dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană referitoare la stabilirea unui dialog la nivel înalt privind pachetul bilateral amplu și posibila dezvoltare în continuare a relațiilor bilaterale dintre Uniunea Europeană și Elveția⁴.
2. Se aprobă următoarele declarații comune care însoțesc acordurile și protocoalele menționate la articolul 1 din prezenta decizie:
 - (a) următoarele declarații comune care însoțesc protocolul de modificare menționat la articolul 1 litera (a) din prezenta decizie⁵:
 - Declarația comună privind cetățenia Uniunii;
 - Declarația comună referitoare la prevenirea și combaterea abuzului de drepturile conferite prin Directiva 2004/38/CE;
 - Declarația comună privind refuzul asistenței sociale și anularea dreptului de ședere înainte de dobândirea dreptului de ședere permanentă;
 - Declarația comună privind notificarea încadrării în muncă;
 - Declarația comună privind Convenția pentru recunoașterea calificărilor;
 - Declarația comună privind locurile de muncă vacante;
 - Declarația comună privind obiectivele comune referitoare la libertatea de a presta servicii până la 90 de zile lucrătoare și asigurarea drepturilor lucrătorilor detașați;
 - Declarația comună privind sistemele de control eficace, inclusiv sistemul dual de asigurare a respectării legii din Elveția;
 - Declarația comună referitoare la principiul remunerației egale pentru muncă egală în același loc și la un nivel proporțional și adecvat de protecție a lucrătorilor detașați;
 - Declarația comună privind participarea Elveției la activitățile Autorității Europene a Muncii;
 - Declarația comună privind sistemul de înregistrare a lucrătorilor frontalieri în scopuri de declarare;

⁴ Declarația este publicată în JO L, [XXX].

⁵ Declarațiile sunt publicate în JO L, [XXX].

- Declarație comună privind includerea a două acte juridice ale UE în anexa I la acord;
 - (b) declarația comună care însoțește protocolul privind ajutoarele de stat menționat la articolul 1 litera (e) din prezenta decizie⁶;
 - (c) declarația comună care însoțește protocolul de modificare menționat la articolul 1 litera (f) din prezenta decizie⁷;
 - (d) declarația comună care însoțește protocolul privind ajutoarele de stat menționat la articolul 1 litera (h) din prezenta decizie⁸;
 - (e) declarația comună care însoțește acordul menționat la articolul 1 litera (m) din prezenta decizie⁹.
3. Consiliul ia act de următoarele declarații ale Elveției:
- (a) Declarația Elveției referitoare la măsurile care trebuie luate în ceea ce privește lucrătorii care desfășoară activități independente în contextul procedurii de notificare pentru șederile de scurtă durată legate de muncă, ce însoțește protocolul de modificare menționat la articolul 1 litera (a) din prezenta decizie¹⁰;
 - (b) Declarația Confederației Elvețiene privind includerea prin analogie a elementelor instituționale în Acordul privind sănătatea, care însoțește acordul menționat la articolul 1 litera (n) din prezenta decizie¹¹.

Articolul 3

Sub rezerva reciprocității, acordul menționat la articolul 1 litera (p) din prezenta decizie se aplică cu titlu provizoriu în conformitate cu articolul 15 alineatul (3) din acordul respectiv¹².

Articolul 4

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*

⁶ Declarația este publicată în JO L, [XXX].

⁷ Declarația este publicată în JO L, [XXX].

⁸ Declarația este publicată în JO L, [XXX].

⁹ Declarația este publicată în JO L, [XXX].

¹⁰ Declarația este publicată în JO L, [XXX].

¹¹ Declarația este publicată în JO L, [XXX].

¹² Data de la care acordul se aplică cu titlu provizoriu va fi publicată în *Jurnalul Oficial*.

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ ȘI DIGITALĂ
„VENITURI” – PENTRU PROPUNERILE CU IMPACT BUGETAR ASUPRA
PĂRȚII DE VENITURI A BUGETULUI

PARTEA I:

AGENȚIA UNIUNII EUROPENE PENTRU PROGRAMUL SPAȚIAL

1. TITLUL PROPUNERII:

Propunerea de decizie a Consiliului privind semnarea unui pachet amplu de acorduri în vederea consolidării, a aprofundării și a extinderii relațiilor bilaterale cu Confederația Elvețiană

2. LINII BUGETARE:

Partea I detaliază impactul financiar al Acordului dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial (denumit în continuare „Acordul privind Agenția pentru Programul spațial”). Partea II detaliază impactul financiar al celorlalte acorduri din pachetul amplu care prevăd o contribuție financiară din partea Elveției la diverse agenții și sisteme de informații.

Linia de venituri (capitol/articol/post):

- articolul 04 10 01 – Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial (EUSPA) – venituri alocate externe

Veniturile vor fi alocate următoarei linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

- articolul 04 10 01 – Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial (EUSPA) – bugetul votat

3. IMPACTUL FINANCIAR¹

- ☐ Propunerea nu are implicații financiare
- ☐ Propunerea nu are implicații financiare asupra cheltuielilor, dar are implicații financiare asupra veniturilor
- ☒ Propunerea are un impact financiar asupra veniturilor alocate

¹ Toate cifrele pentru anii 2026 și 2027 care sunt citate în prezenta secțiune sunt orientative și corespund celor mai recente estimări disponibile.

Efectul este următorul:

(milioane EUR cu trei zecimale)

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor	Perioadă de XX luni începând cu zz/ll/aaaa (dacă este cazul)	Anul N (2026)
04 10 01	4 098 115	24 de luni începând cu 1.1.2026	4 098 115

Linia de venituri	2026	2027
04 10 01	4 098 115	4 185 977

Linia de cheltuieli	2026	2027
04 10 01	4 098 115	4 185 977

4. MĂSURI ANTIFRAUDĂ

Articolul 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede obligația Comisiei de a combate fraudele și orice alte activități ilegale care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii. Prevenirea și detectarea fraudelor reprezintă, prin urmare, o obligație generală pentru toate serviciile Comisiei în cadrul activităților lor zilnice care implică utilizarea resurselor.

Orice fraudă sau neregulă care implică fonduri ale Uniunii are un impact negativ îndeosebi asupra reputației Comisiei și asupra punerii în aplicare a politicilor Uniunii. Actuala strategie antifraudă a Comisiei [COM(2019) 196] a fost adoptată la 29 aprilie 2019 pentru a înlocui strategia din 2011. Este vorba despre un document de politică ce stabilește prioritățile Comisiei în materie de combatere a fraudei, având în vedere cadrul financiar multianual 2021-2027. Principalele obiective ale strategiei antifraudă din 2019 a Comisiei sunt 1) „[î]mbunătățirea în continuare a înțelegerii tiparelor de fraudă, a profilurilor autorilor fraudelor și a vulnerabilităților sistemice legate de fraudă care afectează bugetul UE” (colectarea și analizarea datelor) și 2) „[o]ptimizarea coordonării, a cooperării și a fluxurilor de lucru pentru combaterea fraudei, în special între serviciile și agențiile executive ale Comisiei” (coordonare, cooperare și procese). Strategia este însoțită de un plan de acțiune, care a fost revizuit în iulie 2023 și care, la fel ca predecesorul său, urmărește să consolideze toate componentele ciclului antifraudă: prevenire, detectare, investigare și corectare.

Principiile directoare și standardele-țintă ale strategiei antifraudă din 2019 a Comisiei sunt:

- toleranță zero față de fraudă;
- combaterea fraudei ca parte integrantă a controlului intern;
- raportul cost-eficacitate al controalelor;
- integritatea profesională și competența personalului Uniunii;

- transparența privind modul în care sunt utilizate fondurile Uniunii;
- prevenirea fraudei, în special protecția împotriva fraudei a programelor de cheltuieli;
- capacitatea de investigare eficace și schimbul de informații în timp util;
- corectarea rapidă (inclusiv recuperarea fondurilor fraudate și sancțiuni judiciare/administrative);
- buna cooperare dintre actorii interni și externi, în special dintre Uniune și autoritățile naționale responsabile și dintre departamentele tuturor instituțiilor și organismelor Uniunii în cauză;
- comunicarea internă și externă eficace cu privire la combaterea fraudei.

Articolul 11 din Acordul privind Agenția pentru Programul spațial și anexa III la acordul privind participarea Elveției la EUSPA conțin dispoziții detaliate privind finanțarea participanților elvețieni la activitățile Agenției pentru Programul spațial, care includ, de asemenea, măsuri antifraudă. Anexa III prevede detaliile și procesele necesare și permite organismelor executarea fără probleme a sarcinilor care le revin pentru a proteja interesele financiare ale UE [Comisia Europeană sau alte persoane mandatate de Comisia Europeană, printre care se numără Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și Curtea de Conturi Europeană]. Interesele financiare ale Uniunii trebuie protejate prin măsuri proporționale, inclusiv prin măsuri legate de prevenirea, depistarea, corectarea și investigarea neregulilor, în special a fraudei, de recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau utilizate în mod incorect și, dacă este cazul, de impunerea de sancțiuni administrative.

În conformitate cu Regulamentul financiar, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde accesul și drepturile necesare Comisiei, OLAF și Curții de Conturi și să se asigure că orice parte terță implicată în executarea fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente. După cum se prevede în mod expres la articolul 11 alineatul (4) din Acordul privind Agenția pentru Programul spațial, pot fi efectuate analize și audituri și după suspendarea aplicării unui protocol, după încetarea aplicării acordului sau după denunțarea acestuia.

Acordul privind Agenția pentru Programul spațial prevede posibilitatea ca OLAF să efectueze investigații administrative, inclusiv controale și inspecții la fața locului, pe teritoriul Confederației Elvețiene, vizând entități elvețiene care sunt parte la un acord de finanțare relevant sau părți terțe ale unei entități elvețiene care pun în aplicare acordul de finanțare în temeiul unui contract, în conformitate cu acordul de finanțare relevant și cu alt contract aplicabil și în măsura prevăzută în acestea. Atunci când își exercită atribuțiile pe teritoriul Confederației Elvețiene, Comisia Europeană și OLAF acționează într-un mod compatibil cu dreptul elvețian.

Analizele și auditurile pot fi efectuate de funcționarii Uniunii, în special de cei ai Comisiei Europene și ai Curții de Conturi Europene, sau de alte persoane mandatate de Comisia Europeană. Atunci când își exercită atribuțiile pe teritoriul Confederației Elvețiene, Comisia Europeană sau alte persoane mandatate de Comisia Europeană acționează într-un mod compatibil cu dreptul elvețian.

Autoritățile elvețiene cooperează, în conformitate cu instrumentele de cooperare internațională aplicabile, cu autoritățile Uniunii sau ale statelor membre competente pentru cercetarea și urmărirea penală a infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, inclusiv prin trimiterea în judecată a presupușilor autori și complici ai infracțiunilor respective. Cererile transmise în temeiul instrumentelor de cooperare internațională aplicabile

pot include, după caz, cereri formulate în legătură cu investigații sau urmăriri penale ale EPPO. Acest aspect permite cooperarea cu EPPO, astfel cum se prevede în Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal.

În plus, Acordul privind Agenția pentru Programul spațial prevede un mecanism eficace de asigurare a respectării deciziilor Comisiei pe teritoriul Confederației Elvețiene.

5. ALTE OBSERVAȚII

Contribuția financiară anuală a Elveției la finanțarea EUSPA va lua forma sumei dintre o contribuție operațională, pe de o parte, și o taxă de participare, pe de altă parte, astfel cum este definită la articolul 4 din Acordul privind Agenția pentru Programul spațial și în anexa I la acordul respectiv.

Contribuția operațională se bazează pe o cheie de contribuție definită ca raportul dintre produsul intern brut (PIB) al Elveției la prețurile pieței și PIB-ul Uniunii la prețurile pieței. Cifrele aferente PIB-urilor care urmează să se aplice vor fi cele mai recente cifre disponibile la data de 1 ianuarie a anului în care se va efectua plata anuală, astfel cum au fost furnizate de Oficiul pentru Statistică al Uniunii Europene (EUROSTAT), cu respectarea corespunzătoare a Acordului privind cooperarea în domeniul statisticii². În cazul în care acest acord încetează să se aplice, PIB-ul Elveției este cel stabilit pe baza datelor furnizate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

Contribuția operațională se va calcula prin aplicarea cheii de contribuție la bugetul anual votat al Uniunii înscris pe linia (liniile) bugetară (bugetare) relevantă (relevante) de subvenții a (ale) Uniunii pentru anul în cauză. Toate cuantumulurile de referință se vor baza pe creditele de angajament.

Taxa anuală de participare este un procent din contribuția operațională anuală. Taxa anuală de participare are următoarele valori:

- în 2026: 2 %;
- în 2027: 3 %;
- în 2028 și în anii următori: 4 %.

Toate contribuțiile financiare ale Elveției sau toate plățile efectuate de Uniune, precum și calculul sumelor exigibile sau care urmează să fie primite se vor face în euro.

Comisia Europeană adresează Elveției cereri de fonduri care corespund contribuției Elveției. Elveția plătește suma indicată în cererea de fonduri în termen de cel mult 45 de zile de la primirea cererii de fonduri.

Orice întârziere a plății contribuției financiare conduce la plata de către Elveția a unei dobânzi penalizatoare, care se aplică sumei restante începând cu data scadenței. Rata dobânzii pentru creanțele neplătite la scadență este rata aplicată de Banca Centrală Europeană principalelor sale operațiuni de refinanțare, astfel cum este publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C, în vigoare în prima zi a lunii de scadență, sau 0 %, alegându-se cea mai mare dintre cele două rate, plus 3,5 puncte procentuale.

² Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea în domeniul statisticii (JO L 90, 28.3.2006, p. 2).

PARTEA II:
ALTE AGENȚII ȘI SISTEME DE INFORMAȚII

1. TITLUL PROPUNERII:

Propunerea de decizie a Consiliului privind semnarea unui pachet amplu de acorduri în vederea consolidării, a aprofundării și a extinderii relațiilor bilaterale cu Confederația Elvețiană

2. LINII BUGETARE:

Partea II detaliază impactul financiar al celorlalte acorduri din pachetul amplu care prevăd o contribuție financiară din partea Elveției la diverse agenții și sisteme de informații, cu excepția Acordului dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial. Partea I detaliază impactul financiar al acestui din urmă acord.

În temeiul acordurilor din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, al Acordului privind sănătatea și al Acordului privind Agenția pentru Programul spațial, Elveția va contribui financiar la bugetul Uniunii pentru gestionarea și funcționarea agențiilor și organismelor, a sistemelor de informații și a altor activități la care are acces în temeiul acordurilor respective. Un set de modalități financiare standard au fost negociate și integrate în acordurile specifice. Acestea nu se referă la acordurile privind participarea Elveției la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial și, respectiv, la programele Uniunii.

O descriere detaliată a modalităților financiare este inclusă la punctul 5 din prezentul document.

Sistemele de informații la care Elveția va avea acces și la care va trebui să contribuie financiar în conformitate cu modalitățile financiare convenite sunt:

- rețeaua europeană de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES), instituită prin Regulamentul (UE) 2016/589;
- Schimbul electronic de informații privind securitatea socială (EESSI), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și Regulamentul (CE) nr. 987/2009;
- modulele Sistemului de informare al pieței interne (IMI), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1024/2012 în ceea ce privește detașarea lucrătorilor, serviciile, calificările profesionale, cardul profesional european, profesiile reglementate și portalul digital unic;
- sistemul de informații EudraGMDP de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman, astfel cum a fost instituit prin Directiva 2004/27/CE;
- portalul EUROPHYT, astfel cum a fost instituit prin Directiva 94/3/CE a Comisiei din 21 ianuarie 1994;
- Sistemul de alertă rapidă pentru alimente și furaje (RASFF), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 178/2002;
- platforma pentru certificare sanitară și fitosanitară (TRACES), astfel cum a fost instituită prin Regulamentul (UE) 2017/625;

- sistemul de informare al UE cu privire la bolile animalelor (ADIS), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (UE) 2020/2002;
- baza de date a Uniunii, astfel cum a fost instituită prin Directiva (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

Agențiile la care Elveția va avea acces și la care va trebui să contribuie financiar în conformitate cu modalitățile financiare convenite sunt:

- Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 851/2004;
- Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA), astfel cum a fost instituită prin Regulamentul (CE) nr. 178/2002;
- Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei („ACER”), astfel cum a fost instituită prin Regulamentul (UE) 2019/942.

În cazul în care există în prezent surse alternative de finanțare, acestea vor fi menținute. În cazul în care această situație se schimbă în cursul ciclului de viață al acordurilor, ar trebui să se aplice modalitățile financiare standard. Sunt vizate următoarele sisteme de informații și agenții:

- TACHOnet, astfel cum a fost INSTITUIT prin Regulamentul (UE) nr. 165/2014 și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/68 al Comisiei;
- sistemul de alertă precoce și răspuns (SAPR), astfel cum a fost instituit în conformitate cu Regulamentul (UE) 2022/2371;
- Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației (AESA), astfel cum a fost instituită prin Regulamentul (UE) 2018/1139;
- Sistemul de informare reciprocă privind protecția socială (MISSOC).

Pentru a ține seama de faptul că Elveția nu va avea acces la activitățile Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) care nu intră în domeniul de aplicare al Acordului privind energia electrică, contribuția sa operațională anuală la ACER va fi calculată pe baza unei valori de referință anuale care corespunde unui procent de 85 % din cuantumul bugetului anual votat al Uniunii înscris pe linia (liniile) bugetară (bugetare) relevantă (relevante) de subvenții a (ale) Uniunii.

În actualul CFM (2021-2027) nu va fi necesară nicio contribuție din partea Elveției pentru finanțarea SAPR în conformitate cu modalitățile financiare menționate mai sus. În schimb, contribuția sa va fi acoperită de contribuțiile sale la finanțarea ECDC și a programului „UE pentru sănătate”, deoarece acestea sunt cele două surse de finanțare ale SAPR în cadrul actualului CFM.

Impactul exact al contribuțiilor Elveției asupra bugetului nu poate fi stabilit la momentul redactării acestui dosar, deoarece Elveția va începe să contribuie numai după intrarea în vigoare a acordurilor în cauză și intrarea lor în vigoare depinde de îndeplinirea de către Elveția a anumitor obligații constituționale. Acest proces poate dura mai mulți ani, ceea ce ar putea însemna că acordurile nu vor intra în vigoare în cursul actualului cadru financiar multianual.

Întrucât mecanismele de finanțare convenite vor genera un flux recurent de venituri pentru bugetul Uniunii, iar dispozițiile standard vor oferi modelul pentru contribuțiile Elveției la gestionarea și funcționarea oricărei agenții sau ale oricăror sisteme de informații suplimentare

la care Elveția va avea acces în viitor, este totuși relevant să se illustreze modul în care modalitățile financiare ar putea avea un impact asupra bugetului. Quantumurile menționate aplică modalitățile financiare bugetului pentru 2024, care a servit drept referință în cursul negocierilor privind mecanismele de finanțare și modalitățile de plată.

- **Sisteme de informații**

Rețeaua europeană de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES)

Linia de venituri (capitol/articol/post):

- R6 1 2 0 – Fondul social european Plus — Venituri alocate

Veniturile vor fi alocate următoarelor linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

articolul 07 02 04 – FSE+ – Componenta „Ocuparea forței de muncă și inovare socială” (EaSI) și

- articolul 07 10 09 – Autoritatea Europeană a Muncii: cheltuieli legate de platforma EURES

Schimbul electronic de informații privind securitatea socială (EESSI)

Linia de venituri (capitol/articol/post):

- 6 1 2 0 – Fondul social european Plus — Venituri alocate
- R 6 6 3 0 – Proiecte-pilot, acțiuni pregătitoare, prerogative și alte acțiuni

Veniturile vor fi alocate următoarelor linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

- articolul 07 02 04 – FSE+ — Componenta „Ocuparea forței de muncă și inovare socială” (EaSI);
- postul 07 20 03 01 — Libera circulație a lucrătorilor, coordonarea sistemelor de asigurări sociale și măsuri în favoarea lucrătorilor migranți, inclusiv a lucrătorilor migranți din țări terțe

Sistemul de informare al pieței interne (IMI)

Linia de venituri (capitol/articol/post):

- 6 00 03 00 – Programul privind piața unică – Venituri alocate

Veniturile vor fi alocate următoarei linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

- postul 03 01 01 01 – Cheltuieli de sprijin pentru Programul privind piața unică (03 01 01 01 02)

EudraGMDP

Linia de venituri (capitol/articol/post):

- 6 6 2

Veniturile vor fi alocate următoarei linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

- 6 10 03 01 – Contribuția Uniunii la Agenția Europeană pentru Medicamente

EUROPHYT, iRASFF, TRACES, ADIS

Linia de venituri (capitol/articol/post):

- 60 30

Veniturile vor fi alocate următoarei linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

- articolul 03 02 06 – Contribuția la asigurarea unui nivel înalt de sănătate și bunăstare pentru oameni, animale și plante

Baza de date a Uniunii, astfel cum a fost instituită prin Directiva (UE) 2018/2001

Linia de venituri (capitol/articol/post):

- 6 06 08 – Alte contribuții și restituiri – Venituri alocate

Veniturile vor fi alocate următoarei linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

- 02 20 04 02 – Activități de sprijinire a politicii energetice europene și a pieței interne a energiei

- **Agenții**

Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) și Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA)

Linia de venituri (capitol/articol/post):

- 6 6 2

Veniturile vor fi alocate următoarei linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

- articolul 06 10 01 — Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor
- articolul 06 10 02 – Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară

Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER)

Linia de venituri (capitol/articol/post):

- 6 06 08 – Agenții descentralizate – Venituri alocate

Veniturile vor fi alocate următoarei linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

- articolul 02 10 06 – Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER)

3. **IMPACTUL FINANCIAR**

- ☐ Propunerea nu are implicații financiare
- ☐ Propunerea nu are implicații financiare asupra cheltuielilor, dar are implicații financiare asupra veniturilor
- ☒ Propunerea are un impact financiar asupra veniturilor alocate

Efectul este următorul:

- Sisteme de informații**

Rețeaua europeană de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES)

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor anuale (Estimare 2024)
R 6 1 2 0	999 897

Situția după acțiune	
Linia de venituri	Venituri anuale estimate
R 6 1 2 0	999 897
Linia de cheltuieli	Cheltuieli anuale estimate
07 02 04	999 897
07 10 09	

Schimbul electronic de informații privind securitatea socială (EESSI)

Liniile de venituri	Impactul asupra veniturilor anuale (Estimare 2024)
R 6 1 2 0	227 136
R 6 6 3 0	

Situția după acțiune	
Linia de venituri	Venituri anuale estimate
R 6 1 2 0	227 136
R 6 6 3 0	
Linia de cheltuieli	Cheltuieli anuale estimate
07 02 04	227 136
07 20 03 01	

Sistemul de informare al pieței interne (IMI)

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor anuale (Estimare 2024)
6 00 03 00	96 346

Situația după acțiune	
Linia de venituri	Venituri anuale estimate
6 00 03 00	96 346
Linia de cheltuieli	Cheltuieli anuale estimate
Postul 03 01 01 01 (03 01 01 01 02)	96 346

EudraGMDP

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor anuale (Estimare 2024)
6 6 2	6 525

Situația după acțiune	
Linia de venituri	Venituri anuale estimate
6 6 2	6 525
Linia de cheltuieli	Cheltuieli anuale estimate
6 10 03 01	6 525

EUROPHYT, iRASFF, TRACES, ADIS

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor anuale (Estimare 2024)
6 0 3 0	727 804

Situția după acțiune	
Linia de venituri	Venituri anuale estimate
6 0 3 0	727 804
Linia de cheltuieli	Cheltuieli anuale estimate
Articolul 03 02 06	727 804

Baza de date a Uniunii, astfel cum a fost instituită prin Directiva (UE) 2018/2001

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor anuale (Estimare 2024)
6 06 08	875 000

Situția după acțiune	
Linia de venituri	Venituri anuale estimate
6 06 08	875 000
Linia de cheltuieli	Cheltuieli anuale estimate
02 20 04 02	875 000

- **Agenții**

Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC)

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor anuale (Estimare 2024)
6 6 2	3 670 862

Situția după acțiune	
Linia de venituri	Venituri anuale estimate
6 6 2	3 670 862
Linia de cheltuieli	Cheltuieli anuale estimate
Articolul 06 10 01	3 670 862

Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA)

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor anuale (Estimare 2024)
6 6 2	7 755 340

Situția după acțiune	
Linia de venituri	Venituri anuale estimate
6 6 2	7 755 340
Linia de cheltuieli	Cheltuieli anuale estimate
Articolul 06 10 02	7 755 340

Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER)³

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor anuale (Estimare 2024)
06 06 08	981 805

³ Pe baza unei sume de referință anuale care corespunde unui procent de 85 % din cuantumul bugetului anual votat al Uniunii înscris pe linia (liniile) bugetară (bugetare) relevantă (relevante) de subvenții a(le) UE.

Situația după acțiune	
Linia de venituri	Venituri anuale estimate
6 06 08	981 805
Linia de cheltuieli	Cheltuieli anuale estimate
02 10 06	981 805

4. MĂSURI ANTIFRAUDĂ

Articolul 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede obligația Comisiei de a combate fraudele și orice alte activități ilegale care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii. Prevenirea și detectarea fraudelor reprezintă, prin urmare, o obligație generală pentru toate serviciile Comisiei în cadrul activităților lor zilnice care implică utilizarea resurselor.

Orice fraudă sau neregulă care implică fonduri ale Uniunii are un impact negativ îndeosebi asupra reputației Comisiei și asupra punerii în aplicare a politicilor Uniunii. Actuala strategie antifraudă a Comisiei [COM(2019) 196] a fost adoptată la 29 aprilie 2019 pentru a înlocui strategia din 2011. Este vorba despre un document de politică ce stabilește prioritățile Comisiei în materie de combatere a fraudei, având în vedere cadrul financiar multianual 2021-2027. Principalele obiective ale strategiei antifraudă din 2019 a Comisiei sunt 1) „[î]mbunătățirea în continuare a înțelegerii tiparelor de fraudă, a profilurilor autorilor fraudelor și a vulnerabilităților sistemice legate de fraudă care afectează bugetul UE” (colectarea și analizarea datelor) și 2) „[o]ptimizarea coordonării, a cooperării și a fluxurilor de lucru pentru combaterea fraudei, în special între serviciile și agențiile executive ale Comisiei” (coordonare, cooperare și procese). Strategia este însoțită de un plan de acțiune, care a fost revizuit în iulie 2023 și care, la fel ca predecesorul său, urmărește să consolideze toate componentele ciclului antifraudă: prevenire, detectare, investigare și corectare.

Principiile directoare și standardele-țintă ale strategiei antifraudă din 2019 a Comisiei sunt:

- toleranță zero față de fraudă;
- combaterea fraudei ca parte integrantă a controlului intern;
- raportul cost-eficacitate al controalelor;
- integritatea profesională și competența personalului Uniunii;
- transparența privind modul în care sunt utilizate fondurile Uniunii;
- prevenirea fraudei, în special protecția împotriva fraudei a programelor de cheltuieli;
- capacitatea de investigare eficace și schimbul de informații în timp util;
- corectarea rapidă (inclusiv recuperarea fondurilor fraudate și sancțiuni judiciare/administrative);

- buna cooperare dintre actorii interni și externi, în special dintre Uniune și autoritățile naționale responsabile și dintre departamentele tuturor instituțiilor și organismelor Uniunii în cauză;
- comunicarea internă și externă eficace cu privire la combaterea fraudei.

5. ALTE OBSERVAȚII

Contribuția financiară anuală a Elveției la finanțarea sistemelor de informații și a agențiilor va lua forma sumei dintre o contribuție operațională, pe de o parte, și o taxă de participare, pe de altă parte.

Contribuția operațională se bazează pe o cheie de contribuție definită ca raportul dintre produsul intern brut (PIB) al Elveției la prețurile pieței și PIB-ul Uniunii la prețurile pieței. Cifrele aferente PIB-urilor care urmează să se aplice vor fi cele mai recente cifre disponibile la data de 1 ianuarie a anului în care se va efectua plata anuală, astfel cum au fost furnizate de Oficiul pentru Statistică al Uniunii Europene (EUROSTAT), cu respectarea corespunzătoare a Acordului privind cooperarea în domeniul statisticii⁴. În cazul în care acest acord încetează să se aplice, PIB-ul Elveției este cel stabilit pe baza datelor furnizate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

Contribuția operațională pentru agenții se va calcula prin aplicarea cheii de contribuție la bugetul anual votat al Uniunii înscris pe linia (liniile) bugetară (bugetare) relevantă (relevante) de subvenții a(le) Uniunii pentru anul în cauză. Contribuția operațională pentru sistemele de informații și alte activități se va calcula prin aplicarea cheii de contribuție la bugetul relevant al anului în cauză, astfel cum se prevede în documentele de execuție a bugetului (cum ar fi în programele de lucru sau în contracte). Toate cuantumulurile de referință se vor baza pe creditele de angajament.

Taxa anuală de participare este de 4 % din contribuția operațională anuală.

Toate contribuțiile financiare ale Elveției sau toate plățile efectuate de Uniune, precum și calculul sumelor exigibile sau care urmează să fie primite se vor face în euro.

Comisia Europeană va comunica Elveției, cel târziu la data de 16 aprilie a exercițiului financiar, următoarele informații referitoare la participarea Elveției:

- cuantumulurile creditelor de angajament din bugetul anual al Uniunii înscrise în linia (liniile) relevantă (relevante) de subvenții a(le) bugetului Uniunii pentru anul în cauză pentru fiecare agenție, precum și cuantumulurile creditelor de angajament aferente bugetului votat al Uniunii pentru anul în cauză pentru bugetul relevant al sistemelor de informații;
- cuantumul taxei de participare;
- în ceea ce privește agențiile, în anul N + 1, cuantumulurile angajamentelor bugetare asumate din creditele de angajament autorizate în anul N pe linia (liniile) bugetară (bugetare) relevantă (relevante) de subvenții a (ale) Uniunii în raport cu bugetul anual al Uniunii înscris pe linia (liniile) bugetară (bugetare) relevantă (relevante) de subvenții a (ale) Uniunii pentru anul N.

⁴ Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea în domeniul statisticii (JO L 90, 28.3.2006, p. 2).

Pe baza proiectului său de buget, Comisia Europeană furnizează o estimare a informațiilor menționate mai sus cât mai rapid posibil și cel târziu până la data de 1 septembrie a exercițiului financiar.

Comisia Europeană adresează Elveției cereri de fonduri care corespund contribuției Elveției pentru fiecare dintre agențiile, sistemele de informații și alte activități la care participă Elveția. Elveția plătește suma indicată în cererea de fonduri în termen de cel mult 60 de zile de la lansarea cererii de fonduri.

Pentru fiecare cerere de fonduri, Elveția poate efectua plăți separate pentru fiecare agenție, sistem de informații sau altă activitate.

Orice întârziere a plății contribuției financiare conduce la plata de către Elveția a unei dobânzi penalizatoare, care se aplică sumei restante începând cu data scadenței.

Rata dobânzii pentru creanțele neplătite la scadență este rata aplicată de Banca Centrală Europeană principalelor sale operațiuni de refinanțare, astfel cum este publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C, în vigoare în prima zi a lunii de scadență, sau 0 %, alegându-se cea mai mare dintre cele două rate, plus 3,5 puncte procentuale.